

RENKLERİ DUYAN ÇOCUK

ALTAY ÖKTEM

RENKLERİ DUYAN ÇOCUK

ALTAY ÖKTEM

RENKLERİ DUYAN ÇOCUK

© 2024, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. AŞ
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

YAZAR: Altay Öktem

TASARIM: Gökçe Yavaş Önal

EDİTÖR: Burhan Düzçay

SON OKUMA: Tuğçe Şanal

GRAFİK UYGULAMA: Aslı Kurt

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Başkent Organize San. Bölgesi 22 Cad. No:6 Malıköy, Temelli/Ankara
Tel: 0312 640 16 23

Birinci Baskı: Eylül 2024 (2000 adet)

ISBN: 978-605-285-959-9

Yayınevi sertifika no: 45041

Matbaa sertifika no: 48083

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, yayıncının önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez, çoğaltılamaz.

RENKLERİ DUYAN ÇOCUK

ALTAY ÖKTEM

İçindekiler

I. BÖLÜM

AY'A AYAK BASAN KIRMIZI KARINCA

Çember	8
Şiir Yorumu	9
Hiçbir Yıldız Çalاکalem Çizilmez Gökyüzüne	14
Şiir Yorumu	15
Ay'a Ayak Basan Kırmızı Karınca.....	20
Kafesteki Dev.....	22
Kum Saati	24
Yapraklardan Taç Yaptım Kargaya	26
Zümrüdüanka	28
Gölgesiz Kalmamalıyız Asla	30
Ayna Dünya	32
Mavi Elbiseli Ejderha	34
Yokdağ Efsanesi	36
Düşler Şatosu	40
Kaf Dağı'na Okul Gezisi	42

II. BÖLÜM

ÜZGÜN DÜNYA TARİHİ

Miğfere Çiçek Eken Çocuk	48
Şiir Yorumu	49
Üzgün Dünya Tarihi	54
İnsanın İçindedir Ülkesi	58
Dicle ile Fırat	60
Barış Bir Saniyede	62
Hayvanlar Dosttur Birbiriyle	64
Yerfıstığı ile Kaju	66
Renkleri Duyan Çocuk	70
Beş Duyu ve Derin Bir Kuyu	72
Her Şiir Bir Başka...	74
Yumuşak G Hüznü	76
Boynu Bükük Kelime	78

*"Her çocuğun içinde binlerce şiir vardır.
Bize düşense içlerindeki şiire ulaşmaları için küçük bir ışık yakmak..."*
Altay Öktem

I. BÖLÜM

AY'A AYAK BASAN KIRMIZI KARINCA

ÇEMBER

Selma sarı tebeşirle bir çember çizdi yere
İçine menekşeleri, kurbağaları, gülleri
Kaplanları, çimenleri, geyikleri
Salyangozu, yengeci, tırtılı, hatmileri
Doldurdu, kendi de girdi çemberin içine

Berkin mavi tebeşirle bir çember çizdi yere
İçine dağları, Tuz Gölü'nü, yağmurları
Akdeniz'i, fırtınaları, yaylaları, karları
Gök gürültülerini, hatta kardan adamları
Doldurdu, kendi de girdi çemberin içine

Gizem kırmızı tebeşirle bir çember çizdi yere
İçine yıldızları, ayları, yanardağları
Balinaları, göktaşlarını, buzulları, lavları
Doldurdu, kendi de girdi çemberin içine

Selma, Berkin ve Gizem tutuştular el ele
Yere çizdikleri çember, yusyuvurlak
Bir dünya oluverdi böylece.

ŞİİR YORUMU

Tema: Barış içinde, uyumlu bir Dünya özlemi

İleti: Dünya'yı tüm varlıklarıyla ve olgularıyla kabullenmek, her birinin gezegenimizin zenginliği olduğunu unutmamak gerekir. Gezegenimizin var oluşuna uyumlu bir yaşam sürdürmeliyiz.

Yorum

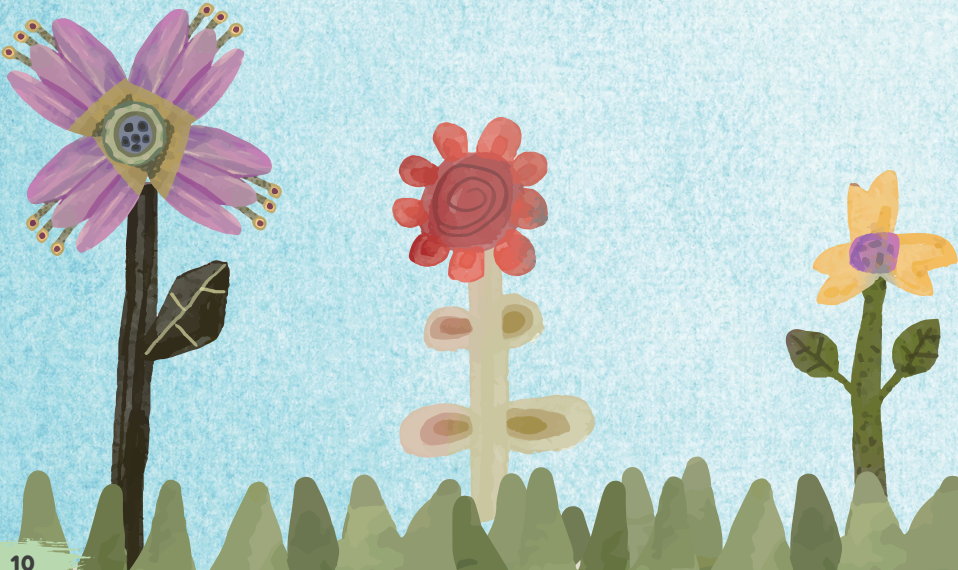
Çember, evrensel değerlere ve çocuk dünyasına değinen bir şiidir. Şiirde Selma, Berkin ve Gizem isminde üç farklı çocuk, birer çember çizmektedir. Çocuklar, çemberlerinin içlerini oldurarak aslında kendilerine ait birer dünya oluşturmaktadır. Burada gezegen olarak imgenmiş Dünya, daha sonra çocuğun duygu, düşünce ve hayal âlemini ifade eden "dünya"ya dönüşmektedir.

Selma'nın sarı renkle temsil ettiği dünyası, kendisinin yanı sıra menekşelerden, güllerden vb. bitkilerden ve kurbağalardan, kaplanlardan, geyiklerden, salyangozlardan yani hayvanlardan oluşmaktadır. Selma'nın seçimleri yeryüzünü, toprağı ve üzerinde yaşayan canlıları kapsayan dünya imgesi oluşturmaktadır.

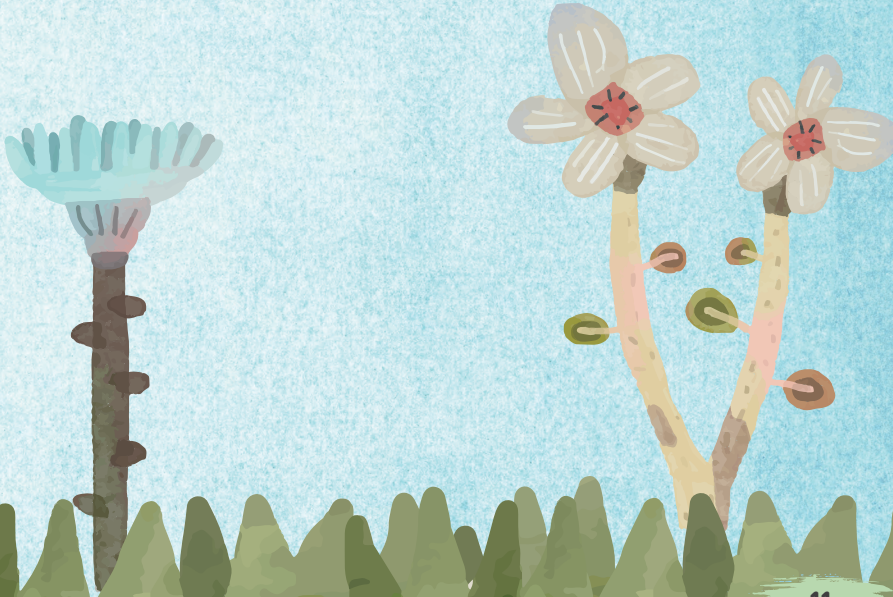
Berkin'in mavi renkle temsil ettiği dnyasy kendisinin yanı sıra yağmurlardan, fırtınalardan, karlardan, gk gürültülerinden, hafta kardan adamlardan yani hava olaylarından ve onu temsil eden unsurlardan; bunun yanında da dağlardan, Tuz Gölü'nden, Akdeniz'den, yaylalardan yani ölkemizin doğal miraslarından oluşmaktadır. Başka bir deyişle Berkin'in dnyasy, gezegenimizin fiziksel özelliklerini ve doğa olaylarını kapsamaktadır.

Gizem'in kırmızı renkle temsil ettiği dnyasy, kendisinin yanı sıra yıldızlardan, aydan, göktaşlarından yani uzaya ilişkin unsurlardan ve buzullardan, lavlardan, yanardağlardan yani yeryüzünü oluşturan unsurlardan oluşmaktadır. Tüm bunların yanında Gizem'in dnyasına bir de balinalar dâhildir. Bu noktada çeşitlilik bakımından en karmaşık dnyaya Gizem'e aittir.

Şair, ağırlıklı olarak doğaya yer veren dünyayı sarı, gezegenimizin karakterini belirleyen özelliklerini mavi, uzayı ve magmadan çıkan sıcaklıkla şekillenen dünyayı kırmızı ile temsil etmiştir.

Bitki ve hayvanlardan başlayarak uzaya, Dünya'nın derinliklerine doğru genişleyen bu hayal dünyaları, tek başlarına bir anlam ifade etmez, varlıklarını sürdüremezler. Son bölümde çocukların el ele tutuşarak bir araya gelmeleri sayesinde gezegenimiz olan Dünya ve yaşam oluşmaktadır. Buradaki "el ele tutuşma" imgesi birliği, beraberliği ve barışı temsil ederken aynı zamanda var oluşumuzu gerçekleştirmek için kendi dışımızdaki varlıklara ve olgulara da ihtiyaç duyduğumuzu vurgulamaktadır.

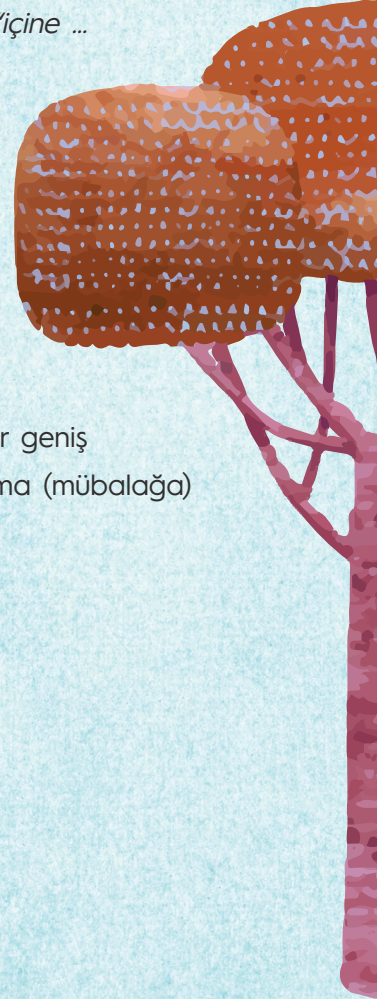

Söyleyiş Özellikleri

Söyleyiş özelliği açısından, şiirin üç bölümünün belirli ifadelerin tekrarıyla oluştuğu dikkat çekmektedir. İlk ve son dizelerde yalnızca isimler ve renkler değişmiş, aradaki dizelerde ise *“içine ... doldurdu”* cümlesinin değişen unsurları sayılmıştır. Bu tekrarlar ve rutin akış, zengin ses ahengi eşliğinde sondaki sürprizli bölüme okuru hazırlama işlevi görmüştür. *“El ele tutuşarak”* oluşturdukları dünya ile doğa ve tüm varlıkların birbiriyle uyumlu yaşarlarsa var olabilecekleri güçlü biçimde vurgulanmıştır.

Çocukların çizdikleri çemberlerin içine bu kadar geniş kapsamlı varlık ve kavramları koyabilmeleri abartma (mübalağa) sanatından yararlanıldığını göstermektedir.

Biçim Özellikleri

Şiir iki beşlik, bir dörtlük ve bir üçlük biçiminde bölümlenmiş dizelerden oluşmaktadır. Dize sonlarındaki ses benzerliklerine bağlı uyak şeması “abbba/abbba/abba/aca” biçimindedir. Uyak şeması, dize gruplanması ve dizelerdeki hece sayıları göz önünde bulundurulduğunda şiirin serbest ölçüyle yazıldığı görülmektedir. Buna karşın dize sonlarında rediflerden ve uyaıklardan yararlanılarak şiirde genel bir ahenk sağlanmıştır.

HİÇBİR YILDIZ ÇALAKALEM ÇİZİLMEZ GÖKYÜZÜNE

Açık konuşalım lütfen sizinle

Hiçbir yıldız çalakalem çizilmez gökyüzüne

Kenarında koyu mavi bir bölge, ortası parlak beyaz

Yerine göre, turuncu haleler de olabilir üstünde

Ama açık konuşalım, öyle olmaz

Hiçbir yıldız çalakalem çizilmez gökyüzüne

Çünkü yıldızlar da üzülür, yıldızlar da ağlar

Belli etmeden diğer gezegenlere

Mutluyken gülümserler, üzülünce kayarlar

Uzayın bir köşesinden diğer köşesine

Açık konuşalım lütfen sizinle

O mutsuz yıldızlara bakıp bakıp

Dilek falan tutmayın boş yere.

Altay Öktem

1964 yılında İstanbul'da doğdu. Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni bitirdi. Edebiyat hayatına şiirle başlayan Öktem'in pek çok şiir kitabı yayımlandı. 1988'de Ali Rıza Ertan, 1989'da Akademi Kitabevi (Mansiyon), 1991'de Yaşar Nabi Nayır, 1995'te Orhon Murat Arıburnu, 2000'de ise Cemal Süreya ödülleri aldı.

Şiir, roman, öykü deneme gibi türlerde otuzdan fazla kitabı bulunan Altay Öktem'in çocuk romanı serileri de bulunmaktadır.

Tudem Yayın Grubundan Çıkan Kitapları:

Roman:

Kahkaha Kasabası

Şiir:

Renkleri Duyan Çocuk

RENKLERİ DUYAN ÇOCUK

ALTAY ÖKTEM

Her çocuğun kalbinde kendinden daha büyük şiirler vardır. Renkleri Duyan Çocuk'lar bunu iyi bilir.

Çocuklar renkleri duyar, sesleri görür, kelimelerin altında yatan gizil anlamları keşfedebilirler. Şiir dilinin hayal gücüne yaslanan, sadece anlama bağlı olmayan, yarattığı çağrışımlarla bizi hayatın hatta evrenin her köşesine savuracak gücü vardır.

O yüzden şiir yaratıcılığı besler, özgür düşünmeye katkı sağlar, bir anlamda zihnin körelmesine engel olur.

Şiir en çok çocuklara yakışır.

tudem.com

tudem yayıncılık grubu

ISBN: 978-605-285-959-9

9 786052 859599